

2026 m. rugsėjo 8 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
El. p.: lvkanceliarija@lv.lt

Kopija:
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
El. p.: ministerija@sam.lt

Originalas paštu siunčiamas nebus

DĖL DVIDEŠIMT PIRMOSIOS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANO PROJEKTO NR. 26-11792

Amerikos verslo rūmų Lietuvoje (American Chamber of Commerce Asociacija) sveikatos reikalų komitetas *Local American Working Group (LAWG)*, atstovaujantis Lietuvoje veikiančioms pasaulinėms inovatyvios farmacijos, biotechnologijų ir gyvybės mokslų pramonės bendrovėms, norėtų pateikti pastabas dėl Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano projekto (**Planas**).

2025 m. sausio 21 d. LAWG jau teikė Sveikatos apsaugos ministerijai pasiūlymus dėl Vyriausybės programos įgyvendinimo plano. Susipažinę su šiuo Plano projektu, pažymime, kad dalis anksčiau teiktų pasiūlymų jame jau atsispindi, o žemiau pakartotinai teikiame aktualiausius pasiūlymus, kurie Plane nėra pakankamai atspindėti:

PLANO PUNKTAS	SIŪLOMAS PATIKSLINIMAS	PAGRINDIMAS
6.1	Papildyti 6.1 priemonę numatant tarptautinių diagnostikos ir gydymo standartų taikymą ar adaptavimą pagal poreikį bei savalaikę metodinių dokumentų peržiūrą ir atnaujinimą.	Savalaikis tarptautinių diagnostikos ir gydymo standartų taikymas ar adaptavimas padėtų užtikrinti, kad gydymo sprendimai būtų grindžiami aktualiomis tarptautinėmis rekomendacijomis, klinikiniais kriterijais ir personalizuotos medicinos principais.
6.6	Patikslinti 6.6 priemonę, numatant inovatyvių vaistų prieinamumą ne tik onkologinėmis ir labai retomis, bet ir kitomis retomis ligomis sergantiems pacientams.	Labai retos sveikatos būklės apima tik dalį retų ligų, o vertinant kitoms retoms ligoms skirtus vaistus taip pat susiduriama su mažomis pacientų populiacijomis, didesniu klinikinių duomenų neapibrėžtumu ir kitais ypatumais, į kuriuos svarbu atsižvelgti siekiant tinkamo ir savalaikio tokių vaistų prieinamumo.
6.7	Papildyti 6.7 priemonę numatant sveikatos duomenų panaudojimą sveikatos technologijų vertinimo (STV) ir sprendimų dėl vaistų kompensavimo priėmimo procesuose, įskaitant skaitmeninių sprendimų, kurie leistų vertinti paciento gydymo efektyvumą ir sudarytų galimybę gydymo kaštais dalytis su vaistų gamintojais, kai Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) lėšos skiriamos veiksmingam gydymui, kūrimą ir diegimą.	Plano 6.7 priemonėje numatoma skaitmeninės sveikatos sistemos valdysena ir informacinių sistemų integravimas, tačiau joje neatsispindi praktinis sveikatos duomenų naudojimas gydymo efektyvumui vertinti ir rezultatais grįstiems sprendimams dėl gydymo finansavimo priimti.
6.7	Papildyti 6.7 priemonę numatant nacionalinių ligų registrų arba specializuotų ligų registrų ir duomenų bazių kūrimą bei plėtrą.	Išsamūs epidemiologiniai ir gydymo rezultatų duomenys reikalingi sveikatos technologijų efektyvumui, jų poveikiui PSDF biudžetui ir sveikatos priežiūros poreikiams vertinti.

PLANO PUNKTAS	SIŪLOMAS PATIKSLINIMAS	PAGRINDIMAS
Siūlomas Plano papildymas	Numatyti priemonę, užtikrinančią savalaikį ir išsamų PSDF biudžeto panaudojimo duomenų viešinimą.	Savalaikiai ir išsamūs faktinių PSDF biudžeto išlaidų duomenys yra svarbūs objektyviai išlaidų stebėsenai, jų pokyčiams vertinti ir PSDF biudžeto poreikiui planuoti. Dabartinio Plano VI prioriteto priemonėse atskiro įsipareigojimo dėl savalaikio ir išsamaus šių duomenų viešinimo nėra.
Siūlomas Plano papildymas	Numatyti atskirą VI prioriteto priemonę, kuria būtų siekiama nuosekliai artinti sveikatos apsaugos finansavimą prie ES vidurkio ir užtikrinti, kad planuojant PSDF biudžetą būtų numatomos pakankamos lėšos naujų vaistų kompensavimui.	2025 m. Lietuvos sveikatos profilyje nurodyta, kad 2023 m. bendros Lietuvos išlaidos sveikatai sudarė 7,3 proc. BVP, palyginti su 10,0 proc. ES vidurkiu ¹ . Pakankamas ir prognozuojamas finansavimas yra būtina sąlyga tam, kad teigiamai įvertintos inovacijos pacientus pasiektų laiku ir vaistų prieinamumo gerinimas nebūtų ribojamas vien PSDF finansinėmis galimybėmis.
Siūlomas Plano papildymas	Numatyti Vaistų politikos gairių atnaujinimą, kad jų tikslai ir uždaviniai apimtų sveikatos priežiūros finansavimo didinimą, inovatyviausių ir veiksmingiausių vaistų prieinamumo gerinimą, lanksčią, vertę grįstą vaistų kainodarą ir sveikatos skaitmeninės ekosistemos gerinimą.	Vaistų politikos gairės patvirtintos 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1008 ² . Atsižvelgiant į po Gairių patvirtinimo įvykčius vaistų kūrimo, tiekimo, kainodaros, kompensavimo ir sveikatos technologijų pokyčius, išlieka aktualus poreikis jas atnaujinti.
Siūlomas Plano papildymas	Parengti ir priimti ilgalaikę Nacionalinę nutukimo profilaktikos ir kontrolės programą, kuri kompleksiskai spręstų nutukimo problemą, apimdama profilaktiką, diagnostiką, gydymą ir ilgalaikę priežiūrą.	Nutukimas yra lėtinė liga ir reikšmingas širdies ir kraujagyslių ligų, cukrinio diabeto, onkologinių bei kitų ligų rizikos veiksnys. Nors Plano 6.2 priemonėje numatytos kompleksinės prevencijos, gydymo ir ilgalaikės priežiūros priemonės širdies ir kraujagyslių bei onkologinių ligų srityse, atskiros kompleksinės nutukimo profilaktikos ir kontrolės krypties Plane nėra.

Tikimės, kad pakartotinai teikiami pasiūlymai bus naudingi rengiant galutinę Plano redakciją. Esame pasiruošę pateikti papildomus paaiškinimus ir, esant poreikiui, dalyvauti tolesnėse diskusijose dėl Plano priemonių.

Pagarbiai

LAWG vardu –

Rūta Karpičiūtė
Vadovė

¹ OECD / European Observatory on Health Systems and Policies, *Lithuania: Country Health Profile 2025*, State of Health in the EU, p. 6, soheui-2025-lithuania-native-language-final-web.pdf.

² Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymas Nr. V-1008 „Dėl Vaistų politikos gairių patvirtinimo“.